ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

DR. WINDISCH LÁSZLÓ
ELNÖK

Ikt. szám: AJF-0403-001/2024

Dr. Vadai Ágnes
országgyűlési képviselő
Demokratikus Koalíció

Budapest

Tárgy: Válasz a K/7763. irományszámú írásbeli választ igénylő kérdésre

Tisztelt Képviselő Asszony!

A **„Meg tudja magyarázni, hogy miért nem vizsgálta az ÁSZ érdemben, hogy a Megafon és a CÖF folytattak-e tiltott kampánytevékenységet?"** címmel 2024. március 15-én benyújtott, K/7763. számú írásbeli választ igénylő kérdésére az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (2) és (9) bekezdésében foglaltak alapján az alábbi választ adom.

Mindenekelőtt szükséges leszögezni, hogy az Állami Számvevőszék (a továbbiakban: ÁSZ) a kampánypénzek ellenőrzése tárgyában valamennyi jelölő szervezet, illetve egyéni jelölt tekintetében a vizsgálatát teljesen azonos módszertan alapján végezte, jelentéseit a megállapított tények és a hatályos jogszabályok alapján készítette el. Ez vonatkozik mind a tények megállapítására, mind a megállapított tények jogi értékelésére és a jogkövetkezmények megállapítására is. Visszautasítom tehát a kérdésébe foglalt állítást, az ÁSZ ugyanis teljesen azonos mércével, azonos módszertannal minden jelöltállító párt esetében érdemben vizsgálta, hogy a kampány finanszírozása során betartották-e a jogszabályi előírásokat.

Még egy súlyos jogi tévedésére szeretném felhívni Képviselő Asszony figyelmét: Ahogyan azt a tárgyi jelentéstervezet észrevételezése során tisztelt Képviselő Asszony pártjának már megválaszoltuk, az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése értelmében a jogi személyeket is megilleti a véleménynyilvánítás szabadsága. A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) a jogi személyek tevékenységét kampánytevékenységnek tekinti, amennyiben az kampányidőszakban a választói akarat befolyásolására vagy ennek kísérletére irányul. A Ve. nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint a jelölő szervezeteken kívül eső más jogi személy számára tiltott lenne a kampánytevékenység folytatása. A jogi személy véleménynyilvánítási jogának gyakorlása automatikusan nem valósít meg tiltott párttámogatást. **Önmagában a jogi személy kampánytevékenységének ténye, üzenete és irányultsága nem szolgálhat a tiltott pártámogatás megállapításának alapjául.**

1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 10. | www.asz.hu
elnok@asz.hu | 1364 Budapest 4., Pf. 54 | telefon: +36 1 484 9100

Tiltott párttámogatás csak a kampánytámogatás, azaz elsődlegesen vagyoni támogatás esetében valósul meg, tehát amikor a jogi személy véleményének támogató jellegén túl további elemek is fennállnak, amelyek igazolják a támogatás irányát (kedvezményezettjét), konkretizálják a vagyoni hozzájárulás tényét, igazolják vagy valószínűsítik a támogatás elfogadását és esetleg annak összegszerűségének megállapítására is alapot szolgáltatnak.

El kell tehát választani egymástól azt az esetet, amikor egy jogi személy élve a vélemény- és szólásszabadság jogával olyan tevékenységet végez, ami a jogi definíció szerint kampánytevékenységnek minősül ugyan, de ezzel kapcsolatosan nem mutatható ki elfogadott vagyoni támogatás az érintett pártok oldalán, attól, amikor ez a kampánytevékenység egy, vagy több párttal szervezett, koordinált együttműködés keretében történik.
Ez utóbbi gyakorlatilag azt jelenti, hogy az adott párt vagy pártok a civil szervezettel közösen döntenek a kampányról, majd a tényleges megvalósítást a civil szervezet végzi, finanszírozza helyettük. Hadd utaljak itt a Momentum Mozgalom honlapján a mai napig olvasható hírre: „***Az egyesült ellenzék vezetői konszenzussal elfogadták, hogy közös kampányt folytatnak, amelynek irányítója a kampánytanács lesz, ebben mindegyik szervezet képviselteti magát. A kampánytanács feladata a 2022-es országgyűlési választásokra való felkészülés szervezése és a kampány lebonyolítása.***" Ez a nyilatkozat a DK-JOBBIK-MOMENTUM-MSZP-LMP-PÁRBESZÉD (a továbbiakban: Hatpárti összefogás) és a Mindenki Magyarországa Mozgalom (a továbbiakban: MMM) közti szervezett, összehangolt együttműködésről szól, így az MMM kampány-tevékenysége sokkal inkább az Önök kampányának illegális finanszírozását, más szervezet általi lebonyolítását jelentette, mintsem az MMM szólás-szabadságának önálló megélését, kiteljesítését. Mint az a válaszomból is kiderül: az ÁSZ valamennyi jelöltállító párt esetén vizsgálta, hogy van-e olyan rendelkezésre álló információ, ami hasonló szervezett együttműködésre utal. Ilyet az azonos módszertannal, vizsgálati lépésekkel lefolytatott vizsgálat kizárólag a Hatpárti összefogás és az MMM közt tudott kimutatni.

Az ÁSZ ellenőrzéseinek jogszabályi alapját az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: ÁSZ tv.) rögzíti, amely egyértelműen meghatározza az ellenőrzés során alkalmazandó ellenőrzési cselekményeket, az ellenőrzési bizonyítékok megszerzésének módjait. Figyelemmel arra, hogy a tárgyi ellenőrzés ellenőrzött szervezetei a jelölő szervezetek voltak, az ellenőrzés az ÁSZ tv. 28. § (2) bekezdése szerint elsődlegesen az ellenőrzött szervezetek, azaz a pártok adatszolgáltatásai alapján történt. Ezen túlmenően az ÁSZ az ellenőrzése során felhasználta a nyilvánosan elérhető, igazolható tartalmú információkat, közhiteles nyilvántartásokban szereplő adatokat is. Az ÁSZ tv. 25. § (3) bekezdése lehetőségként rögzíti, hogy amennyiben az ellenőrzött szervezetek által rendelkezésre bocsátott dokumentumok, adatok, illetve tájékoztatás hitelességének, megalapozottságának, teljességének megállapítása vagy egyes ellenőrzési megállapítások alátámasztása, kiegészítése indokolja, a számvevő jogosult az összefüggő tények vizsgálata céljából más szervezettől – ún. ellenőrzést támogató szervezettől – adatot, dokumentációt, tájékoztatást kérni. Az ÁSZ ellenőrzése során az MMM, a Civil Összefogás Fórum - Civil Összefogás Közhasznú Alapítvány (a továbbiakban: CÖF), valamint a Megafon Digitális

Inkubátor Központ Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Megafon) is ellenőrzést támogató szervezetnek minősült.

Ennek megfelelően az MMM, a CÖF és a Megafon kapcsán is pontosan ugyanazon eszközök álltak az ÁSZ rendelkezésére, s az ellenőrzés során azonos ellenőrzési módszertan, azonos vizsgálati lépések és szempontok figyelembevételével tette meg megállapításait, vonta le következtetéseit.

A miniszterelnök-jelölt és a jelölő szervezeten kívüli jogi személy vezetője közötti kapcsolat

A Hatpárti összefogás miniszterelnök-jelöltje, illetve országos listájának listavezetője dr. Márki-Zay Péter volt, aki egyúttal a civil szervezetek közhiteles nyilvántartásából elérhető adatok szerint az MMM civil szervezet képviselője (elnöke) is volt.
A FIDESZ-KDNP miniszterelnök-jelöltje, illetve országos listájának listavezetője vonatkozásában a CÖF, valamint a Megafon kapcsán ilyen jellegű személyi összefonódás a civil szervezetek közhiteles nyilvántartása alapján nem állapítható meg, valamint erre vonatkozón egyéb információ sem merült fel.

Formalizált, összehangolt kampánytevékenység

Az ellenőrzés során az ÁSZ birtokába jutott (a Hatpárti összefogásban részt vevő párt által közzétett) információk alapján a választást megelőzően 2021. november 21-én a Hatpárti összefogásban érintett pártok, valamint az MMM egy közös kampánytanácsot hoztak létre. A kampánytanács életrehívásáról a Momentum Mozgalom honlapján, az alábbi (jelenleg is elérhető) tájékoztatás volt olvasható – Márki-Zay Péter képével illusztrálva: „*A budapesti megbeszélésen elfogadták a kampány közös döntéshozatali és végrehajtási kereteit, valamint megalakították a közös kampánytanácsot. A megbeszélést Márki-Zay Péter miniszterelnök-jelölt vezette.* ***Az egyesült ellenzék vezetői konszenzussal elfogadták, hogy közös kampányt folytatnak, amelynek irányítója a kampánytanács lesz, ebben mindegyik szervezet képviselteti magát. A kampánytanács feladata a 2022-es országgyűlési választásokra való felkészülés szervezése és a kampány lebonyolítása.***" A kampánytanács működése kapcsán a Hatpárti összefogásban résztvevő pártokat és az MMM-et az ÁSZ nyilatkozattételre szólította fel, az erre adott válaszok szintézisét a tárgyi ÁSZ részjelentés részletesen tartalmazza.

Ugyanígy értékelte a rendelkezésre álló információkat a másik oldalon is az ÁSZ, de az ellenőrzés során az ÁSZ-hoz nem érkezett olyan információ, közérdekű bejelentés, amely a FIDESZ-KDNP, valamint a Megafon és a CÖF tekintetében a kampánytanácshoz hasonló, formalizált, összehangolt kampányszervezési tevékenységre utalt volna. Ilyen információt – mint a Hatpárti összefogás egyes pártjai – nem is hoztak nyilvánosságra ezen szervezetek. Ettől függetlenül az ÁSZ – a Hatpárti összefogás pártjaival és az MMM-mel azonos módon – nyilatkozattételre szólította fel a FIDESZ-t, a KDNP-t, valamint a CÖF-öt és a Megafont a formalizált együttműködés kérdésében, amely

kérdésre mind a négy szervezet nemleges választ adott. Figyelemmel arra, hogy e négy jogi személy formalizált kampányszervezési tevékenységére semmilyen információ nem állt az ÁSZ rendelkezésére, e tekintetben megállapítás megtételére, következtés levonására nem került sor.

Közös kampányeszközök használata

A kampányidőszakban szerte az országban számos olyan óriásplakát, szórólap, kiadvány került közzétételre, amely egyértelműen a Hatpárti összefogás és az MMM szervezett együttműködését bizonyították: a kampányeszközökön egységes arculati elemekkel szerepeltek a hat párt és az MMM logói, a pártok vezetői politikusainak, valamint az MMM elnökének arcképei, nevei, stb. E kampányeszközök tekintetében az ellenőrzés a nyilvánosan elérhető forrásokból számos bizonyítékot gyűjtött.
A FIDESZ-KDNP, valamint a CÖF és a Megafon kampányeszközein, kampányidőszakban közzétett videóin az előzőekben ismertetettekhez hasonló együttműködésre utaló képi megjelenítés, motívum, utalás az ellenőrzés során nem volt beazonosítható, ilyen tartalommal bíró információ az ÁSZ-hoz az ellenőrzés során nem jutott el.

Közösen fizetett rendezvények:

A választási kampányidőszak alatt több olyan rendezvény került megtartásra, amelyek költségeit igazolható, bizonylatokkal alátámasztott módon a Hatpárti összefogásban résztvevő pártok, valamint az MMM közösen fizették. E tekintetben fel sem merülhet a szervezett együttműködés hiánya/megkérdőjelezése, hiszen nem lehet életszerű az az eset, amikoris a pártok a rendezvény költségeinek elenyésző hányadát fizetve nem bírnak tudomással arról, hogy a költségek döntő részét a jelölőszervezetnek nem minősülő MMM fizette ki.
Az ellenőrzés során nem került az ÁSZ birtokába olyan jelzés, dokumentum, bizonylat, nyilatkozat, amely arra engedett volna következtetni, hogy a FIDESZ-KDNP egyes kampány rendezvényeinek a költségét részben vagy egészben a pártok helyett és érdekében a CÖF, vagy a Megafon fizette volna. Ilyen esetet az ÁSZ a rendelkezésére álló ellenőrzési eszközök segítségével nem azonosított be.

A jelölő szervezetek kampányfinanszírozásának átvállalásáról szóló nyilatkozatok

Márki-Zay Péter számos olyan, mindenki számára elérhető nyilatkozatot tett, interjút adott, amelyek egyértelműen arra utaltak, hogy a Hatpárti összefogás kampányát az MMM jelentős anyagi forrásokkal támogatta:
„Az előválasztás megnyerése után az MMM szervezte a közös ellenzéki kampányt, annak minden felelősségével és ódiumával, a pártok helyett is…."
„Volt egy MMM-es számla, ami a központi kampánynak a működtetését szolgálta. (…) ebből voltak jelöltek, akiket támogattunk, voltak kiadványok, amiket támogattunk, gépjárművek, bombis autók úgymond vagy robocall hívások, IVR-kampány és a többi"

„Az egyik legfontosabb feladatom volt nekem is már tavaly októbertől kezdve, hogy tudjuk finanszírozni az ellenzék kampányát, hogy tudjunk óriásplakátokat venni, hogy tudjunk Facebook-hirdetéseket, Youtube hirdetéseket venni."

Az ÁSZ az ellenőrzése során az előbbiekhez hasonló tartalmú, jellegű nyilatkozatot a FIDESZ-KDNP kampányának anyagi támogatásáról sem a CÖF, sem a Megafon vezetői, képviselői részéről nem azonosított be, azok megtörténtéről közérdekű bejelentést, információt az ÁSZ nem kapott.

Ahogyan azt a válaszom 1-2. oldalán már összefoglaltam, önmagában a jogi személy véleménynyilvánítási jogának gyakorlása nem valósít meg tiltott párttámogatást. A **fenti esetkörök az ellenőrzés első szakaszában egyértelműen abba az irányba mutattak, hogy az MMM kampányidőszakban tanúsított magatartása meghaladta a véleménynyilvánítás jogának szabadságát**, hiszen annak támogató jellegén túl igazolódni látszott a pártok részére nyújtott konkrét vagyoni hozzájárulás is. Erre tekintettel az MMM, valamint egyéb jogi személyek az ÁSZ tv. 25. § (3) bekezdése alapján, mint ellenőrzést támogató szervezet további, részletesebb adatszolgáltatásra lettek felszólítva. Az ÁSZ az így megszerzett adatok, dokumentumok, információk alapján rögzítette ténymegállapításait a részjelentésben.

Ezzel szemben a fenti esetkörökben ismertetett tények, információk, bizonyítékok alapján a FIDESZ-KDNP, valamint a CÖF és a Megafon relációjában nem merült fel a jogi személyeket is megillető szabad véleménynyilvánítás határának átlépése, hiszen az ÁSZ nem azonosított be a jelöltek és szervezetek közötti személyi összefonódást, összehangolt kampánytevékenységet, egységes kampányeszköz-használatot, kampányköltség átvállalást.

A fentiek mellett felhívom Tisztelt Képviselő Asszony szíves figyelmét a tárgyi ellenőrzéssel kapcsolatos legfontosabb kérdéseket és válaszokat tartalmazó tömör és egyszerű tájékoztatónkra, amely az alábbi linken érhető el: https://www.asz.hu/kampanyellenorzes-egy-percben

Kelt: Budapest, 2024. március 20.

Tisztelettel:

a.

dr. Windisch László
elnök

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK ELNÖK